

Prima Pagină > ... > Proceduri Judiciare > Cauze Civile > Care Este Instanța Competentă? > Poland

Care este instanța competentă?

Conținut furnizat de

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Polonia

1 Ar trebui să mă adresez unei instanțe de drept comun sau unei instanțe specializate (de exemplu unei instanțe cu competențe în materie de litigii de muncă)?

În Polonia, cauzele civile sunt judecate de instanțele ordinare (*sądy powszechne*) și de Curtea Supremă (*Sąd Najwyższy*) (a se vedea: [Sistemele naționale de justiție - Polonia](#)), cu excepția cazului în care acestea țin de competența instanțelor specializate.

Dispozițiile privind competența judiciară sunt prevăzute în Codul de procedură civilă (CPC, *Kodeks Postępowania Cywilnego*), la articolele 16-18 și 27-46.

În instanțele districtuale (*sądy rejonowe*), cauzele de drept civil sunt judecate de următoarele secții:

- secția civilă;
- secția pentru familie și minori (instanțele de dreptul familiei, *sądy rodzinne*) – pentru cauzele privind familia și tutela; cauzele privind corupția morală a minorilor și faptele incriminate comise de aceștia; cauzele privind tratamentul persoanelor dependente de alcool, droguri sau substanțe psihotrope; precum și cauzele care, în conformitate cu alte acte legislative, sunt de competența unei instanțe de tutelă;
- secția pentru litigii de muncă și în materie de securitate socială (secție specializată în dreptul muncii, *sądy pracy*) – soluționează cauze de dreptul muncii și în materie de securitate socială;
- secția comercială (secție specializată în drept comercial, *sądy gospodarcze*) – soluționează cauze în materie comercială și civilă între entități comerciale, cu privire la activitățile lor economice; cauze privind societăți comerciale sau relații de parteneriat; cauze introduse împotriva membrilor consiliilor de administrație ale societăților comerciale; cauze referitoare la creanțe care rezultă din declarații false prezentate de membrii consiliilor de administrație la Registrul Național al Instanțelor; cauze introduse împotriva entităților comerciale pentru emiterea unui ordin de încetare a daunelor aduse mediului sau de compensare a pagubelor care rezultă din acestea și de interzicere sau restricționare a activităților care reprezintă o amenințare pentru mediu; cauze privind contractele de lucrări de construcții și contractele strâns legate de procesul de construcție pentru executarea lucrărilor de construcții; cauze privind contractele de leasing; cauze împotriva persoanelor răspunzătoare, fie în subsidiar, fie în solidar, pentru datoria entității comerciale în temeiul legii sau al unui act juridic; cauze între organismele întreprinderilor deținute de stat; cauze dintre o întreprindere deținută de stat sau organele sale de conducere și organul său constitutiv sau de supraveghere; cauze privind falimentul și restructurarea; cauze de includere a unei clauze executorii într-un titlu executoriu care este o hotărâre judecătorească în materie comercială definitivă sau executorie imediat sau o tranzacție încheiată în fața instanței respective; cauze de revocare a unei clauze executorii dintr-un titlu executoriu care este o hotărâre judecătorească în materie comercială definitivă sau executorie imediat sau o tranzacție încheiată în fața instanței respective și cauze în materie de faliment;
- secția de carte funciară – secție specializată în păstrarea și administrarea cărții funciare și soluționarea cauzelor civile privind proceduri legate de cartea funciară.

Instanțele regionale (*sądy okręgowe*) din Polonia au aceleași secții ca și instanțele districtuale, cu excepția secțiilor de carte funciară și a secțiilor pentru familie și minori. Instanțele regionale din Polonia au secții civile specializate în dreptul familiei care sunt competente să soluționeze, în special, cauze de divorț, de separare de drept și de încetare a separării de drept, de anulare a căsătoriei, de stabilire a existenței sau a inexistenței căsătoriei sau de declarare a caracterului executoriu al hotărârilor pronunțate de instanțele străine în cauze de dreptul familiei.

Tribunalul Regional din Varșovia are următoarea secție suplimentară:

Tribunalul pentru concurență și protecția consumatorilor (*Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów*), al cărui domeniu de activitate include soluționarea cauzelor privind prevenirea practicilor monopoliste și a cauzelor privind reglementarea în domeniul energiei.

În plus, instanțele regionale din: Gdańsk, Katowice, Lublin, Poznań și Varșovia au secții în materie de proprietate intelectuală, care soluționează cauze privind protecția proprietății intelectuale (inclusiv, la Tribunalul Regional din Varșovia, cauze privind protecția mărcilor UE și a desenelor sau modelelor industriale ale UE, cauze privind contrafacerea, amenințările, lipsa contrafacerii desenelor sau modelelor industriale și a mărcilor, cauze privind nulitatea desenelor sau a modelelor industriale ale UE, cauze privind expirarea și invalidarea mărcilor, precum și cauze privind efectele contrafacerii mărcilor.

În plus, la 1 ianuarie 2010, Tribunalul Districtual din Lublin [în prezent: Tribunalul Districtual Lublin-Zachód (Lublin Vest)] a fost desemnat drept instanța competentă pentru soluționarea cauzelor care țin de jurisdicția altor instanțe districtuale în cadrul unei proceduri electronice de cerere de plată.

2 În cazul în care instanțele de drept comun sunt competente în materie (respectiv acestea sunt instanțele care sunt responsabile de soluționarea unor astfel de cauze) cum pot ști cărei instanțe anume trebuie să mă adresez?

Ca regulă generală, instanțele districtuale au competență în cauzele civile ca instanțe de prim grad de jurisdicție. Instanțele districtuale (*sądy rejonowe*) au competență în toate cauzele, cu excepția celor prevăzute expres în lege (articolele 16 și 507 din CPC) ca fiind de competența instanțelor regionale.

Instanțele regionale (*sądy okręgowe*) au competență ca instanțe de prim grad de jurisdicție în cauzele enumerate la articolul 17 din CPC, și anume cele privind:

1. drepturi extrapatrimoniale și creanțe patrimoniale pretinse împreună cu aceste drepturi, cu excepția cauzelor privind stabilirea sau contestarea filiației, a cauzelor privind anularea recunoașterii paternității și a cauzelor privind anularea adopției;
2. acțiuni formulate în temeiul Legii presei;
3. drepturi de proprietate, în cazul în care valoarea obiectului litigiului este mai mare de o sută de mii de zloți, cu excepția cauzelor privind obligația de întreținere, a cauzelor privind tulburarea de posesie, a cauzelor privind stabilirea separării bunurilor soților și a cauzelor examinate în cadrul unei proceduri electronice de cerere de plată;
4. pronunțarea unei hotărâri în locul unei rezoluții privind împărțirea unei cooperative;
5. abrogarea, anularea sau stabilirea inexistenței rezoluțiilor organelor de conducere ale entităților juridice sau ale unităților organizaționale care nu sunt persoane juridice, dar cărora le-a fost acordată personalitate juridică prin lege;
6. compensațiile pentru daune provocate de pronunțarea unei hotărâri finale ilicite;
7. creanțe care rezultă din încălcarea drepturilor conferite de normele în materie de protecție a datelor cu caracter personal.

În plus, competența instanțelor regionale acoperă, de exemplu:

1. cauze privind incapacitatea;
2. cauze în materie de soluționare a litigiilor privind funcționarea întreprinderilor deținute de stat: între consiliul de administrație al întreprinderii și directorul acesteia, între organele de conducere și organele

fondatoare ale întreprinderii, precum și între organele de conducere ale întreprinderii și organul care asigură supravegherea acesteia;

3. cauze privind recunoașterea hotărârilor judecătorești pronunțate de instanțele străine și declararea acestora ca fiind executorii [articolul 1148 alineatul (1) și articolul 1151 alineatul (1) din CPC]. În cauzele referitoare la drepturi de proprietate, reclamantul este obligat să precizeze în cererea introductivă valoarea obiectului litigiului, cu excepția cazului în care litigiul are ca obiect o anumită sumă de bani;
4. cauzele de proprietate intelectuală, și anume cauzele privind protecția dreptului de autor și a drepturilor conexe, protecția drepturilor de proprietate industrială și a altor drepturi privind activele necorporale, precum și cauzele privind prevenirea și combaterea concurenței neloiale, protecția drepturilor referitoare la personalitate în ceea ce privește utilizarea unui drept referitor la personalitate în scopul individualizării, al publicității sau al promovării unei întreprinderi, a unor bunuri sau servicii și protecția drepturilor referitoare la personalitate în legătură cu activități sau invenții științifice [articolul 479 alineatul (90) punctul (1) și articolul 479 alineatul (89) punctele (1) și (2) din CCP]. În temeiul articolului 479 alineatul (90) punctul (2) din CPC, Tribunalul Regional din Varșovia are competență exclusivă în cauzele privind proprietatea intelectuală referitoare la programe informatice, invenții, modele de utilitate, topografia ale circuitelor integrate, soiuri de plante și confidențialitatea comercială în domeniul tehnic.

În cauzele referitoare la drepturi de proprietate, reclamantul este obligat să precizeze în cererea introductivă valoarea obiectului litigiului, cu excepția cazului în care litigiul are ca obiect o anumită sumă de bani.

În cauzele referitoare la creanțe pecuniare, chiar dacă sunt formulate ca alternativă la o altă pretenție, valoarea monetară specificată reprezintă valoarea obiectului litigiului.

În alte cauze referitoare la bunuri, reclamantul este obligat să precizeze valoarea obiectului litigiului, indicând valoarea monetară în cererea introductivă, în conformitate cu articolele 20-24 din CPC.

2.1 Există o diferență între instanțele de drept comun „inferioare” și „superioare” (de exemplu instanțe districtuale considerate instanțe inferioare și instanțe regionale considerate instanțe superioare) și, dacă există, care este instanța competentă pentru soluționarea cauzei mele?

A se vedea punctul 2.

2.2 Competența teritorială (instanța din orașul A sau din orașul B este instanța competentă în ceea ce privește cauza mea?)

Codul de procedură civilă polonez face distincție între următoarele tipuri de competență judiciară: dispoziții generale (articolele 27-30), alternative (articolele 31-37) și exclusive (articolele 38-42). Alte aspecte legate de competența teritorială sunt reglementate de dispoziții speciale (articolele 43-46 din CPC).

Competența teritorială a fost descrisă în detaliu la punctele 2.2.1-2.2.3.

2.2.1 Regula în materie de competență teritorială

Competența teritorială generală

Acțiunile trebuie să fie formulate la instanța de prim grad de jurisdicție competentă teritorial de la domiciliul pârâtului (articolul 27 din CPC).

În conformitate cu articolul 25 din Codul civil, domiciliul unei persoane fizice se află în localitatea/orașul în care respectiva persoană locuiește cu intenția de a rămâne permanent. În cazul în care pârâtul nu își are reședința în Polonia, competența generală se determină în funcție de locul său de ședere, iar, dacă locul de ședere nu este cunoscut sau nu se află pe teritoriul Poloniei, acțiunile trebuie formulate în funcție de ultimul domiciliu al pârâtului în Polonia.

Acțiunile împotriva Trezoreriei de Stat trebuie formulate la instanța competentă de la sediul social al unității organizaționale care face obiectul litigiului. În cazul în care Trezoreria de Stat este reprezentată de Consilierul general al Republicii Polone (*Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej*), acțiunile trebuie formulate la instanța competentă de la sediul social al sucursalei Consilierului responsabilă pentru unitatea organizațională care face obiectul litigiului.

Acțiunile împotriva altor persoane juridice și a altor entități care nu sunt persoane fizice trebuie formulate la instanța competentă de la sediul social al acestora (articolul 30 din CPC).

2.2.2 Reglementări particulare

A se vedea punctul 2.2.2.1.

2.2.2.1 Când pot alege între instanța din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanța determinată prin aplicarea regulii de bază) și o altă instanță?

Competența teritorială alternativă permite reclamantului să aleagă instanța în anumite cazuri. Astfel, reclamantul poate formula o acțiune la o instanță ordinară sau la o altă instanță menționată la articolul 32 și la articolul 37 alineatul (2) din CPC.

Competența teritorială alternativă este prevăzută în următoarele cazuri:

- pentru creanțele de întreținere și pentru stabilirea filiației și pentru creanțe conexe – acțiunile pot fi formulate la instanța competentă de la locul în care se află domiciliul titularului drepturilor;
- pentru o creanță patrimonială împotriva unei entități comerciale – acțiunile pot fi formulate la instanța competentă pentru sediul central sau pentru sucursala entității, în cazul în care creanța are legătură cu activitățile sediului central sau ale sucursalei;
- acțiunile cu privire la încheierea unui contract, stabilirea conținutului acestuia, modificarea unui contract și stabilirea existenței unui contract, pentru executarea, rezilierea sau anularea unui contract, precum și daune în baza neexecutării sau neexecutării corespunzătoare a unui contract, pot fi introduse la instanța care are jurisdicție asupra locului de executare a contractului; locul de executare a contractului este considerat a fi locul de executare tipic pentru un anumit tip de contract, în special în cazul: (1) vânzării de bunuri mobile – locul unde, în temeiul acordului, au fost sau ar fi trebuit să fie livrate bunurile; (2) prestării de servicii – locul în care, în temeiul contractului, au fost sau ar fi trebuit să fie prestate serviciile; dacă există îndoieli, locul de executare a unui contract trebuie confirmat printr-un document;
- pentru o acțiune în răspundere delictuală – acțiunile pot fi formulate la instanța în circumscripția căreia s-a produs evenimentul cauzator de prejudicii;
- o acțiune pentru protecția drepturilor referitoare la personalitate încălcate de mass-media poate fi formulată la instanța competentă de la locul în care se află reședința sau sediul social al reclamantului;
- pentru plata unei sume datorate pentru gestionarea unui caz – acțiunile pot fi formulate la instanța competentă de la locul în care reprezentantul legal a gestionat cazul;
- în cazul unei cereri formulate în temeiul unui contract de închiriere a unui bun imobil (*najem* sau *dzierzawa*) – acțiunile pot fi formulate la instanța competentă de la locul în care se află bunul imobil;
- pentru o acțiune împotriva unei părți obligate în temeiul unui bilet la ordin sau unui cec – acțiunile pot fi formulate la instanța competentă de la locul plății. Mai multe părți obligate în temeiul unui bilet la ordin sau al unui cec pot fi acționate în justiție în solidar la instanța competentă de la locul plății sau la instanța care are competență generală pentru acceptantul sau emitentul biletului la ordin sau al cecului;
- o acțiune având ca obiect o creanță care decurge dintr-o tranzacție bancară împotriva unei bănci, a unei alte entități organizaționale autorizate să desfășoare activități bancare sau a succesorilor legali ai acestora poate fi formulată la instanța competentă de la locul în care se află domiciliul sau sediul social al reclamantului. Această dispoziție se aplică și acțiunilor împotriva unei bănci care oferă împrumuturi ipotecare sau a succesorului legal al acesteia pentru o creanță care decurge din activitățile băncii care oferă împrumuturi ipotecare;
- în ceea ce privește dreptul muncii – acțiunile pot fi formulate la instanța competentă în circumscripția căreia se desfășoară, s-a desfășurat sau urma să se desfășoare activitatea sau la instanța competentă de la locul în care se află unitatea de încadrare în muncă [articolul 461 alineatul (1) din CPC].

2.2.2.2 Când am obligația să aleg o instanță diferită de cea din raza teritorială în care pârâtul își are domiciliul (instanță determinată prin aplicarea regulii de bază)?

Competența exclusivă a unei instanțe înseamnă că o cauză poate fi judecată numai de către instanța prevăzută în cod. Competența exclusivă este prevăzută în următoarele cazuri:

- în cauzele privind dreptul de proprietate sau alte drepturi reale asupra bunurilor imobile, precum și cele privind deținerea de bunuri imobile; și creanțele prevăzute la articolele 231, 224-228 și 230 din Codul civil, în măsura în care se referă la bunuri imobile: acțiunile pot fi introduse numai în fața instanței

competente în raza teritorială a căreia se află bunul imobil; dacă subiectul litigiului este dreptul de trecere pe un teren, jurisdicția este determinată în funcție de locația proprietății grevate; jurisdicția mai sus menționată include plângerile personale referitoare la drepturile reale și la drepturile revendicate în comun cu plângerile respective, împotriva aceluiași pârât. Instanța competentă poate, în cazul în care părțile solicită acest lucru în unanimitate, să trimită cauza unei alte instanțe echivalente, în cazul în care acest lucru este justificat de motive de celeritate;

- în ceea ce privește succesiunea, rezerva succesorală, precum și legatele, instrucțiunile sau alte dispoziții testamentare - acțiunile trebuie formulate numai la instanța competentă de la ultima reședință obișnuită a testatorului, iar în cazul în care nu se poate stabili domiciliul testatorului în Polonia, acțiunile trebuie formulate la instanța competentă de la locul patrimoniului succesoral sau al unei părți a acestuia;
- în ceea ce privește apartenența la o cooperativă, un parteneriat, o societate sau o asociație - acțiunile pot fi formulate numai la instanța competentă de la sediul social;
- în ceea ce privește o relație de căsătorie - acțiunile pot fi formulate numai la instanța competentă în circumscripția căreia se află ultimul domiciliu al soților, dacă unul dintre aceștia are încă domiciliul sau reședința obișnuită în respectiva jurisdicție. În absența unui astfel de temei, instanța care are competență exclusivă este instanța competentă de la domiciliul pârâtului și, în absența acestui temei - instanța competentă de la domiciliul reclamantului;
- în ceea ce privește relația dintre părinți și copii și dintre adoptator și adoptat - acțiunile pot fi formulate numai la instanța competentă de la domiciliul reclamantului, cu condiția să nu existe motive de formulare a unei acțiuni în temeiul dispozițiilor privind competența generală.

2.2.2.3 Pot părțile însele să atribuie competență unei instanțe care altfel nu ar fi competentă?

Competența specială înseamnă că, în anumite cazuri prevăzute în legislația specială, competența instanței poate fi definită în mod diferit:

- dreptul de alegere a forului a fost acordat reclamantului;
- în cazul în care este justificată competența mai multor instanțe sau în cazul în care acțiunea este formulată împotriva mai multor părți în privința cărora au competență instanțe diferite conform legislației privind competența generală. Același lucru este valabil și în cazul în care bunul imobil a cărui amplasare stă la baza stabilirii competenței judiciare este situat în mai multe jurisdicții;
- dreptul de alegere a forului a fost acordat ambelor părți în temeiul unui acord sau al unei cereri unanime;
- părțile pot conveni în scris ca un litigiu deja existent sau orice litigiu care poate să apară în viitor ca urmare a unui raport juridic specific să fie înaintat spre soluționare unei instanțe de prim grad de jurisdicție care nu are competență teritorială potrivit legii. Acel tribunal va avea apoi jurisdicție exclusivă, cu excepția cazului în care părțile au convenit altfel sau dacă reclamantul a depus o declarație cu privire la cauza cererii în cadrul unei proceduri electronice de cerere de plată (*elektroniczne postępowanie upominawcze, EPU*). De asemenea, printr-un acord scris, părțile pot să limiteze dreptul reclamantului de a alege instanța, în cazul în care există mai multe instanțe competente să soluționeze litigiul;
- cu toate acestea, părțile nu pot să modifice competența exclusivă;
- acordurile privind competența judiciară trebuie să fie încheiate în scris și pot face parte dintr-un acord privind dreptul material (o clauză privind competența) sau pot constitui un acord separat;
- în cauzele de dreptul muncii și în materie de securitate socială, la cererea unanimă a părților, instanța competentă poate să trimită cauza spre judecare la o altă instanță de nivel echivalent, care soluționează cauze de dreptul muncii și în materie de securitate socială, atunci când acest lucru este justificat de motive de celeritate;
- instanța competentă este desemnată de instanța superioară sau de Curtea Supremă;
- în cazul în care instanța competentă nu poate soluționa cauza sau nu poate întreprinde alte acțiuni din cauza unui obstacol, instanța superioară va desemna o altă instanță. Motivul acestei desemnări poate fi numai un obstacol care împiedică soluționarea cauzei, de exemplu, recuzarea unui judecător sau un caz de forță majoră;
- Curtea Supremă poate trimite cauza la o altă instanță echivalentă cu instanța solicitantă, în cazul în care interesele justiției impun acest lucru, în special din cauza necesității de a se asigura că instanța este considerată un organism imparțial în percepția publicului. Trimiterea cauzei poate fi solicitată de instanța competentă;
- în cazul în care Trezoreria Statului este parte la proces, iar unitatea organizațională a statului ale cărei activități au stat la baza cererii este instanța: (1) competentă să soluționeze cauza, atunci această instanță trebuie, din oficiu, să depună dosarul la instanța superioară, care trebuie să trimită cauza unei

alte instanțe echivalente cu instanța de trimitere; (2) superioară instanței competente să soluționeze cauza, atunci instanța competentă să soluționeze cauza trebuie, din oficiu, să depună dosarul la instanța superioară, care trebuie să trimită cauza unei alte instanțe echivalente cu instanța de trimitere situată în afara jurisdicției instanței de trimitere;

- Curtea Supremă are obligația de a desemna instanța în fața căreia urmează să fie formulată acțiunea în cazul în care, având în vedere împrejurările cauzei, competența teritorială nu poate fi stabilită conform dispozițiilor codului (articolul 45 din CPC).

3 În cazul în care o cauză este de competența unei instanțe specializate, cum pot afla cărei instanțe trebuie să mă adresez?

Instanțele specializate sunt instanțele administrative (*sądy administracyjne*) și instanțele militare (*sądy wojskowe*).

Funcționarea instanțelor militare este reglementată de Legea din 21 august 1997 privind organizarea instanțelor militare (*Prawo o ustroju sądów wojskowych*). În general, aceste instanțe soluționează cauze privind infracțiuni comise de membri ai forțelor armate poloneze. Alte cauze pot fi înaintate instanțelor militare spre judecare numai prin lege.

Funcționarea instanțelor administrative este reglementată de Legea din 25 iulie 2002 privind organizarea instanțelor administrative (*Prawo o ustroju sądów administracyjnych*). Instanțele administrative înfăptuiesc justiția prin monitorizarea activității autorităților administrației publice, precum și prin soluționarea litigiilor în materie de atribuții și competență între autoritățile administrației locale și autoritățile administrației centrale. Nu este exclus ca, în cazuri excepționale, o instanță administrativă să hotărască într-o cauză civilă, în cadrul exercitării sarcinilor sale de control al activităților autorităților administrației publice.

■ Ultima actualizare: 02/03/2026

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.